

“De Vergulde Swaen”

**Mededelingenkrant
Historische Vereniging Zwijndrecht**

14e jaargang • nummer 4 (56) • november 2017

verleden dat herleeft, is altijd toekomst...

Oudheidkamer *De Vergulde Swaen* - Rotterdamseweg 53-55 - Tel. 078 - 612 56 81 - www.swaen.org
Tevens secretariaat van de Historische Vereniging Zwijndrecht

Van de bestuurstafel

Op deze plaats bent u gewend een stukje te lezen van onze voorzitter, maar vanwege ernstige gezondheidsproblemen heeft Jan van Dalen zijn voorzittersfunctie bij zowel de Historische Vereniging Zwijndrecht als de stichting *De Vergulde Swaen* neer moeten leggen. Ook vanaf deze plaats willen wij Jan en zijn familie strekte toewensen in deze moeilijke periode.

Na de zomervakanties zijn wij met onze activiteiten fors uit de startblokken gekomen, zoals u in de verschillende artikelen in deze krant kunt lezen. Een nieuwe expositie gestart, in totaal 4 lezingenavonden in De Swaen

georganiseerd en diverse presentaties op locatie gegeven. Daarnaast zult u informatie vinden over de activiteiten die al weer voor 2018 op het programma staan, zoals de winter-voorleesavonden en de algemene ledenvergadering.

Wij wensen u prettige kerstdagen en een voorspoedig 2018 met de hoop dat wij elkaar zullen blijven treffen bij het gevarieerde aanbod aan activiteiten dat de HVZ u, ook in 2018, weer zal bieden.

Bestuur Historische Vereniging Zwijndrecht

Expositie **Blik op het verleden** geopend

Vrijdagmiddag 17 november 2017 is in de expositieruimte van De Vergulde Swaen de tentoonstelling **Blik op het verleden** geopend. De gasten werden welkom geheten door expositie coördinator Klazien Odekerken, die vervolgens een toelichting gaf op de keuze van het onderwerp. Thema van exposities zijn normaliter Zwijndrechtse verenigingen, organisaties, bedrijven e.d. Nu is er gekozen voor blikken als verpakkingsmateriaal, niet omdat die allemaal van oorsprong uit Zwijndrecht komen, maar wel omdat in menig huisgezin tot voor enkele decennia terug veel van deze voorwerpen te vinden waren. De openingshandeling werd verricht door Wies Bergijk uit wiens eigen verzameling ook diverse blikken zijn tentoongesteld. Bij de verbindingsdeur naar de gang werd op ludieke wijze, d.m.v. het ouderwetse blikgooien, met een aantal ferme worpen door Wies, de weg naar de expositie ruimte vrijgemaakt.

In de vorige eeuw werd blik veelvuldig gebruikt als verpakkingsmateriaal, waarbij vaak aan de decoratie veel aandacht werd geschonken. De tentoongestelde materialen komen uit de eigen collectie van de Historische Vereniging, daarnaast hebben veel leden gehoor gegeven aan de oproep blikken uit de eigen particuliere verzamelingen ter beschikking te stellen. In een fraai vormgegeven decor herleeft de

pure nostalgie van de *kruidenierswinkel op de hoek van de straat*, zoals die er in het midden van de vorige eeuw veelvuldig waren te vinden. De schoenpoetsdoos van Glim, Van Nelle koffieblikken, Tjoklat chocolade, Verkade beschuit, Molenaars kindermeel en het koektrommeltje van de Zwijndrechtse bakkerij Schepers zijn slechts enkele voorbeelden van de circa 300 tentoongestelde blikken.

Bij deze tentoonstelling willen wij ook even stil staan bij de wijze waarop dergelijke exposities in De Vergulde Swaen tot stand komen. Het begint aan de bestuurstafel met de keuze van de onderwerpen. Volgens het HVZ-beleidsplan moeten we 3 exposities per jaar organiseren gerelateerd aan Zwijndrecht of het Koningshuis. Aan de hand van het gekozen onderwerp beraadt de expo-commissie (Jan van Dalen, Elly Schenkel, Klazien Odekerken en Hans Brouwer) zich over de wijze waarop aan voldoende materialen

Wintervoorleesavonden

woe 31/1/18 – René van den Berg; woe 7/2/18 – Felix Heijnen;
 woe 14/2/18 – Pieter Taselaar;
 woe 21/2/18 – Wil Hofland; woe 28/2/18 – Nelleke van Pelt;
 woe 7/3/18 – Dominic Schrijer & Gerard de Wit

Sfeervolle en gezellige avonden bij de openhaard

Aanvang 20.00 uur, inloop 19.30 uur
 Prijs: € 8,- per avond incl. koffie/thee drankje/hapje

Reserveren gewenst:
 e-mail klazien@odekerken.net
 tel: 078 - 619 16 73

Historische Vereniging Zwijndrecht
 Oudheidkamer De Vergulde Swaen
 Rotterdamseweg 53-55, Zwijndrecht

Openingstijden:
 woensdag en zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur en
 zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

Al meerdere jaren is het traditie in het eerste kwartaal een aantal wintervoorleesavonden te organiseren. Omringd door open haard, lampetkan en harmonium presenteren in de stijklkamer van De Vergulde Swaen diverse gastlezers een breed pallet van actuele en interessante onderwerpen. Gewoontegetrouw beginnen we deze avonden met koffie / thee of chocolademelk en koek en serveren we in de pauze een hapje met daarbij een oer-Hollands drankje. Ook in 2018 zullen de eerste 5 voorleesavonden weer plaatsvinden in de stijklkamer, waarbij wij inmiddels *ouwe getrouwe* gastlezers zullen verwelkomen. Bijzonder verheugd zijn wij om op 7 maart 2018 de reeks avonden wederom af te kunnen sluiten met muziek en verhalen door Dominic Schrijer en Gerard de Wit. Op de poster vindt u alle details wat betreft data, gastlezers en de wijze van aanmelding.

gekomen kan worden. Vaak kan worden geput uit de eigen collectie van de HVZ, maar het is ook steeds noodzakelijk materialen extern te verwerven. Gelijktijdig met de zoektocht naar materialen begint Hans Brouwer het decor van de expositieruimte te ontwerpen, om daar vervolgens de klusploeg mee te confronteren. Voor Chris Bergijk, Tinus van der Meer, Wim Oudakker en Piet Sterkman betekent dit dat in een periode van slechts enkele weken de voorgaande expositie verwijderd wordt en het nieuwe decor wordt opgebouwd. En dit gehele karwei herhaalt zich dus een aantal keren per jaar. Vandaar dat wij hierbij de expo- en klusmensen eens een keer in het zonnetje willen zetten (zie foto).

Reactie op het verzoek blikken uit te lenen.

Het bestuur van de HVZ nodigt de leden van de vereniging van harte uit deze interessante tentoonstelling te komen bezoeken. Voel u vrij een geïnteresseerde buurtgenoot of familielid mee te nemen. De expositie is te bezoeken vanaf 18 november 2017 tot en met 25 maart 2018 op het bekende adres van De Vergulde Swaen aan de Rotterdamseweg 53-55, op woensdagen en zaterdag van 10.00-16.00 uur, zondags van 14.00-17.00 uur.

De Expositiecommissie en Klusploeg, v.l.n.r. Hans Brouwer; Elly Schenkel; Tinus van der Meer; Chris Bergijk; Piet Sterkman; Wim Oudakker; Klazien Odekerken.

Met een voltreffer opent Wies Bergijk de tentoonstelling.

TOPPIE, Sport en Cultuur op de basisscholen in Zwijndrecht

Toppie organiseert sportieve en culturele activiteiten voor kinderen t/m 12 jaar in Zwijndrecht, met name in de uren na schooltijd worden er lessen en workshops aangeboden. De Gemeente Zwijndrecht ondersteunt dit project. Kinderen kiezen zelf voor sport, kunst of cultuur. De Historische Vereniging Zwijndrecht neemt (als proef) deel aan dit project. Doel is: kinderen al op jeugdige leeftijd te laten kennismaken met het aandeel cultuur en historie. In ons geval van de gemeente Zwijndrecht.

Kennismakingsbezoek in De Vergulde Swaen

Donderdag 28 september 2017 was de eerste ontmoeting. Twaalf kinderen hadden zich opgegeven voor een bezoek aan De Vergulde Swaen. Onder begeleiding van docent en ouders konden de jongens en meisjes kennis maken met dat wat zich afspeelt in De Vergulde Swaen en werden zij tevens op speelse wijze (zij het kort) geïnformeerd over de geschiedenis van Zwijndrecht. Het was een dolle boel. Na een uitleg over de functie van de Historische Vereniging Zwijndrecht en de aanwezige objecten, gevolgd door een glas limonade, werd een rondleiding gemaakt door het gebouw. Hoogtepunten waren de actuele expositie *Marianne, de vergeten prinses* en de ontwikkeling van onze waard, met een nadruk op de rivier-oversteek van Zwijndrecht naar elders.

Dolle boel in De Vergulde Swaen.

Veerplein, ponten, bruggen en tunnels passeerden de revue via een beeldpresentatie. De deelnemende school kwam uit Meerdervoort, dus de presentatie was daar op aangepast. Nogmaals: het was een *dolle boel*, maar ook heel leerzaam voor zowel de kinderen als de vrijwilligers van de Historische Vereniging. Iedereen heeft genoten.

Vrijwilligersavond 4 oktober 2017

Eén of tweemaal per jaar wordt er een vergadering belegd, waarbij bestuur en vrijwilligers informatie kunnen uitwisselen. Aan de uitnodiging voor de bijeenkomst op 4 oktober 2017 gaven 28 vrijwilligers gehoor.

Na door de voorzitter hartelijk welkom te zijn geheten, werd in het kort het programma doorgenomen. Verder werden er enkele mededelingen gedaan over de aanschaf van o.a. een nieuwe koffiemachine, pc's voor de Werkgroep Inventarisatie & Registratie (WIR) en de Werkgroep Genealogie.

Hierna werd aandacht gevraagd voor de problemen die er zijn m.b.t. de bezetting op de openingsdagen. De meeste vrijwilligers melden zich aan voor de woensdagen en de planners willen graag zien dat de vrijwilligers ook op de zaterdag en zondag kunnen meedraaien. Wat betreft de schoonmaak van De Vergulde Swaen is er een vergelijkbaar probleem. Een keer per maand wordt deze schoongemaakt,

Kees Klootwijk tijdens zijn presentatie.

echter het aantal vrijwilligers dat zich hiervoor aanmeldt is minimaal. Er wordt een dringend beroep op de vrijwilligers gedaan zich voor beide klussen (meer) beschikbaar te stellen. Ook leden die dit bericht hier lezen en nog geen vrijwilligerstaak hebben worden vriendelijk verzocht zich als vrijwilliger te melden.

Vanaf 18 november 2017 is er een nieuwe expositie genaamd *Blik op het verleden* en gaat over oude blikken. In de planning nog een aantal mogelijke exposities o.a. over sigaren-fabricage en sigarenbandjes, de EHBO in Zwijndrecht en een expositie over 100 jaar O&O in 2019.

Kees Klootwijk gaf een zeer interessante lezing over wat de WIR binnen de vereniging doet en lichtte dit toe met voorbeelden. In de toekomst zal het mogelijk worden om alle objecten die opgeslagen zijn, thuis in je luie stoel op je PC, laptop of tablet te bekijken

Na een vragenronde werd dit gedeelte afgesloten waarna de aanwezigen in de gelagkamer nog wat konden happen en snappen. Wij kijken terug op een nuttige en gezellige bijeenkomst.

Rob Kaim, secretaris HVZ

Gemeentelijke monumentenlijst Zwijndrecht (5)

Nadat op een voorlichtingsavond op 12 april 2017 bij het publiek (bewoners/eigenaren van een potentieel gemeentelijk monument) nog veel vragen over bleven heeft de gemeente toegezegd een extra bijeenkomst te plannen en de termijn, waarbij de formele inspraakprocedure start, op te schorten. Deze inmiddels derde inspraakavond vond plaats op 14 september 2017 en trok circa 30 belangstellenden. Dit was minder dan de helft, vergeleken met de twee vorige bijeenkomsten. Enkele van deze toehoorders hadden echter wel kritische vragen en de nodige bezwaren, negatieve gevoelens die helaas ook deze avond door de gemeente niet geheel weggenomen konden worden.

Gemeentelijke monumenten

Hoe de gemeente tot de aanwijzing van gemeentelijke monumenten is gekomen hebben wij eerder behandeld in de mededelingenkrant 2016, edities 2,3,4 en 2017 editie 2. Desgewenst zijn deze mededelingenkranten na te lezen op de website van de HVZ: www.swaen.org. Bij de beoordeling van de monumentwaardigheid zijn panden in 3 categorieën ingedeeld. Wanneer er sprake bleek van een evidente (zeer) hoge monumentale waarde is de status van gemeentelijk monument toegekend. Bewoners en eigenaren van een veertigtal panden die in deze categorie vallen, waren de genodigden op de inspraakavonden. Zij krijgen te maken met strengere eisen, hun pand kan niet zondermeer worden gesloopt, verbouwd of veranderd. Hiervoor is nu een omgevingsvergunning vereist en tevens wordt advies aan de monumentencommissie gevraagd.

Presentatie 14 september 2017

Na een welkomstwoord door wethouder Aaike Kamsteeg werd door Dennis Smit, adviseur Ruimtelijke Ontwikkeling, eerst een toelichting gegeven over de nu gestarte formele inspraakprocedure. Vanaf 15 september 2017 liggen de plannen om panden aan te wijzen als gemeentelijk monument 6 weken ter inzage, waarbij bewoners/eigenaren de mogelijkheid hebben zienswijzen tegen het voornemen in te dienen. Daarna nemen B&W een besluit, waartegen eventueel bezwaar kan worden gemaakt, een traject dat start bij de gemeentelijke bezwaarcommissie en door kan lopen tot aan de Raad van State. Verder vermeldde spreker dat de aanwijzing als gemeentelijk monument geen effect zal hebben op de WOZ-waarde. Het monumentenbeleid is gericht op behoud van met name het aanzien van monumentale panden. Het interieur is niet beschermd, zodat de mogelijkheid bestaat wijzigingen aan te brengen die bijvoorbeeld nodig zijn voor het hergebruik van een pand.

Bepaling historische waarde

Vervolgens kreeg Piet den Hertog van de Stichting Dorp, Stad en Land het woord, die aan de hand van 2 voorbeelden aangaf hoe de score van de monumentwaardige panden tot stand is gekomen. Een team van specialisten kent aan de hand van 18 criteria maximaal 5 punten toe en wanneer deze score 50 of meer punten oplevert is er sprake van een gemeentelijk monument. (In eerdere mededelingenkranten bespraken we de scoremethodiek uitgebreider.) Door een vraagsteller uit de zaal werd een merkwaardige situatie opgemerkt. De woonhuizen aan de Anthonie van Leeuwenhoekstraat krijgen op basis van de scoremethodiek nu de status van gemeentelijk monument, maar stonden eerder op de nominatie om gesloopt te worden, hoe kan dat? Door de vrij zeldzame bouwstijl zijn de huizen opgevallen bij de inventarisatie van

potentieel monumentwaardige panden enkele jaren geleden en zodoende op de monumentenlijst gekomen.

Bewoners en eigenaren blijven (zeer) kritisch

Alhoewel deze avond bedoeld zal zijn geweest om zorgen weg te nemen, moet geconcludeerd worden dat het bij een aantal van de aanwezige bewoners/eigenaren niet is gelukt. Inhoudelijke vragen over de systematiek waren er nauwelijks, gestelde vragen hadden vrijwel allen betrekking op mogelijk nadelige financiële gevolgen. Bijvoorbeeld werd aangevoerd dat elders in het land een pand, door de status als gemeentelijk monument, onverkoopbaar is gebleken. Het is begrijpelijk dat als er dergelijke angsten bestaan een eigenaar geen hoera roept als zijn pand als gemeentelijk monument aangewezen wordt. Hoe de gemeente dergelijke bezwaren kan weerleggen is zeer de vraag, hetgeen nog moeilijker wordt nu tijdens de inspraakavond bleek dat sommigen het gemeentelijk apparaat op voorhand niet vertrouwen en dat ook klip en klaar uitspreken.

Historische Vereniging en monumentenbeleid

De HVZ heeft geparticipeerd in de gemeentelijke commissie op wiens advies het college van B&W de beleidsregels voor gemeentelijke monumenten heeft vastgesteld. Deze rol vervulden wij van harte omdat de inzet daar was, het weinige monumentale erfgoed dat Zwijndrecht nog bezit, te behouden. Dat het monumentenbeleid nu in enkele gevallen leidt tot fricties tussen de gemeente en eigenaren van panden is spijtig, maar laat onverlet dat de HVZ meent terecht een rol te hebben gespeeld bij de totstandkoming van het beleid. Hopelijk dat constructief overleg tussen gemeente en betrokkenen nog tot oplossingen leidt en daarmee het aantal bezwaarprocedures laag blijft. Als alle procedures rondom de aanwijzing van de monumenten tenslotte voorbij zullen zijn, kan hopelijk worden geconcludeerd dat aan het hoofddoel van het gehele proces is voldaan, namelijk het behoud van historisch waardevolle panden in Zwijndrecht.

Van Leeuwenhoekstraat, eerst rijp voor de sloop, nu gemeentelijk monument...

De Terugblik van: Agnes Huber-Dijkstra

In Indië speelden we Merapi-tje met de vulkaan in het zicht.

Agnes Huber over haar jeugd tot haar zesde jaar op het eiland Java

In Zwijndrecht zullen heel wat mensen Agnes kennen van de koffiegroep in de Develhofkerk. Agnes is 89 jaar en zo actief dat haar leeftijd een rol op de achtergrond speelt. Tennissen vindt zij heerlijk en zij wil nog steeds graag winnen. Tot haar 75ste jaar gaf Agnes 25 jaar lang les in bloemschikken, thuis, op de zolder van haar huis op Teilingen; haar vijf kinderen waren al opgegroeid en haar man Frits had een drukke baan bij het GEB (Gemeentelijk Energiebedrijf) in Dordrecht.

Ik ging bij de L.O.I. een cursus tuinarchitectuur volgen; dat vond ik leuk en spannend. Daarna gaf ik op de donderdagen bij ons thuis op zolder les aan vier groepen. Frits (nu overleden) had van de pingpong tafel een werkblad gemaakt met verlichting erboven. Ik vond het heerlijk om een cursus bloemschikken te geven.

Het gezin woonde vóór Teilingen twee jaar in Dubbeldam en voor dié tijd, van 1956 tot 1973 in de Pieter Zeemanstraat in Zwijndrecht. Nu is daar de oprit naar de A16 en staat er de Meerdervoortflat.

Maar in de vijftiger en zestiger jaren was het straatbeeld een stuk rustiger.

De familie Dijkstra voor het huis in Indië met zeven van de kinderen. Agnes als jongste met het zwarte speeltje.

Kun je iets over vertellen over de periode in de Pieter Zeemanstraat?

De Pieter Zeemanstraat was gebouwd in opdracht van de twee directeurs van Schokbeton in Dordt. De huur was 85 gulden per maand of 100 gulden met een garage erbij. We kerkten in het houten kerkje onder aan de dijk, tegenover Van Leeuwen Buizen. Er was daar nog geen bebouwing, alleen tuinderijen. Daar ben ik begonnen met het clubwerk in 1958. Ik leidde de meisjesgroep van 12 tot 16 jaar: de GJO, Gereformeerde Jongeren Organisatie. In onze straat hadden we een erg leuke groep bewoners. We organiseerden veel feestjes, o.a. Koninginnedag, wedstrijden

en de beroemde lampionnenoptocht. Later werd dit overgenomen door andere wijken en de gemeente. Op Tweede Pinksterdag gingen we met elkaar naar de Drunense duinen, spelletjes doen en pannenkoeken bakken. Van de gemeente kregen we de beschikking over Panoord (bij Bakestein), een oude boerderij met een prachtige stookplaats om eten te koken, bekleed met Delftsblauwe tegeltjes. Samen met een vriendin die, net als ik, ook padvindster geweest was, heb ik Panoord schoon-gemaakt. Daar zijn we begonnen met de juniorpadvindsters en de kabouters. De jongens kwamen later.

Omstreeks 1970 kwamen de plannen voor de tunnelbouw. Veel huizen en gebouwen moesten verdwijnen. Er kwamen 2 x 3 rijstroken vlak voor de Pieter Zeemanstraat. Het gezin besloot te verhuizen naar Dubbeldam.

Jijzelf en je man Frits zijn niet in Zwijndrecht geboren, hoe kwamen jullie hier terecht?

Frits studeerde in Delft; toen zijn studie was afgerond, ging hij twee jaar in militaire dienst en in 1955 trouwden wij. Hij werkte inmiddels bij het GEB in Dordrecht en wij konden een huis krijgen in Zwijndrecht.

Jouw jeugd is een apart verhaal, wat kun je daarover vertellen?

Ik ben in 1928 geboren in Oude Pekela, tijdens het verlof van mijn vader, in het huis van mijn grootouders van moeders zijde. Ik was de tiende van twaalf kinderen. We kwamen uit Indië (nu Indonesië). Mijn vader, Tjeerd Dijkstra, was daar hoofd van de Christelijke MULO in Magelang op het eiland Java, niet ver van de vulkaan Merapi. Hij kreeg na zes jaar werken één jaar verlof. Hij was met zijn vrouw en zes kinderen in 1922 uitgezonden door de Schotse Zending en

Agnes in de armen van de baboe tijdens het verlof in Oude Pekela, Groningen.

Het huis in Magelang, Indië.

het was tijdens het eerste verlof dat ik geboren werd. Daarna gingen we weer terug naar Indië met het hele gezin, zes weken op het stoomschip Tabanan naar Batavia. In 1934 keerden we definitief terug naar Nederland met het motorschip Johan van Oldenbarnevelt. Inmiddels waren er twaalf kinderen. Toen kwam er zelfs een baboe (oppas) mee naar Nederland! Ik was net zes jaar geworden. Wij gingen wonen in Haarlem. Daar brachten we grotendeels de oorlog door, onderbroken door twee jaar Zutphen waar mijn vader directeur werd van een jongens-internaat gekoppeld aan het Lyceum. Helaas overleed hij in 1942 aan een blindedarmontsteking, 57 jaar oud. Mijn moeder bleef achter met 12 kinderen waarvan er nog negen thuis woonden. Wij gingen weer terug naar ons huis in Haarlem. Voor mijn moeder was het een zware tijd. Oorlog, eten, inval van de SS! Ik had twee broers in de ondergrondse. Gelukkig is alles goed afgelopen.

Na de oorlog mocht ik naar de padvinderij. Daar heb ik veel geleerd. Kamperen, leiding geven aan de welpen, ik was Akela. Ook gaf ik leiding aan de meisjesclubs van de Gereformeerde Kerk in Heemstede.

Twee dochters van Agnes in de PieterZeemanstraat, Koninginnedag zestiger jaren.

Wat blijft je het meeste bij van je ouders?

Mijn vader was een strenge maar rechtvaardige leraar. Mijn moeder was een statige vrouw. Zij was altijd druk met regelen en gelukkig hadden wij in Indië zoals de meeste Nederlanders, genoeg personeel. Ik werd grotendeels opgevoed door mijn broers en zusters. In Indië hadden wij een mooi leven. Maar Indische jaren waren tropenjaren. Mijn ouders hadden respect voor de Adat, de Indische gewoonten waaraan je niet ontkwam. Zij lieten het personeel in hun waarde.

Agnes nu.

Wat blijft je het meeste bij?

Ik heb tot mijn zesde jaar in Indië gewoond. De kinderen speelden daar soms een uitbarsting van de vulkaan Merapi na. We maakten een berg zand met een gat in het midden en stookten daarin een vuurtje. Wat Zwijndrecht betreft, vond ik de periode in de Pieter Zeemanstraat de mooiste. Ik heb veel geluk gehad in mijn leven. We waren vóór de oorlog terug uit Indië en in de oorlog zijn we gespaard gebleven. Met mijn kinderen heb ik een fijne band.

Ik had een beschermengel.

De artikelenreeks **De Terugblik** wordt geschreven door Carla de Klerk, vrijwilliger bij de Mededelingenkrant van de Historische Vereniging Zwijndrecht.

Vooraankondiging

De algemene ledenvergadering van de Historische Vereniging Zwijndrecht zal worden gehouden op

Woensdag 21 maart 2018

De vergadering zal plaatsvinden in de bovenzaal van De Vergulde Swaen en aanvangen om 20.00 uur. Agenda en bijbehorende stukken zullen gepubliceerd worden in de volgende mededelingenkrant en op onze website www.swaen.org.

Noteer alvast de datum s.v.p.!

Koffiestop in De Vergulde Swaen

In de gelagkamer wordt al jarenlang vermeld dat de koffie klaar is, waarbij wordt aangegeven dat deze 12½ cent zou moeten kosten. Aan deze **mogelijk misleidende reclame** is onlangs een einde gemaakt, de prijs bedraagt 12½ cent per slok, hetgeen uitkomt op € 1,50 per kop. Ook wanneer u niet specifiek (de expositie in) De Vergulde Swaen wilt bezoeken is het wellicht een idee even een koffiestop te houden in onze gezellige gelagkamer. Bent u in de buurt, bijvoorbeeld voor of na een oversteek met de waterbus, loop dan gerust even binnen tijdens onze openingsuren op woensdag, zaterdag of zondag.

Oproep informatie Harmonie Meerdervoort

In een van de edities in 2018 van ons half jaarlijks magazine Swindregt Were, wil de redactie aandacht schenken aan de geschiedenis van de Meerdervoortse Harmonie. Graag komen wij in contact met degenen die ons informatie kunnen verstrekken. Wanneer u de beschikking heeft over krantenknipsels, foto's, schriftelijke of mondelinge gegevens, graag contact opnemen met **René van den Berg**: e-mail: bergcr26@xs4all.nl of telefoon 078 - 612 97 89.

HVZ op de Dag van de Duurzaamheid, zaterdag 7 oktober 2017

Voor de derde keer nemen we als HVZ deel aan de Duurzaamheidsmarkt, die net als vorig jaar in Winkelcentrum Walburg wordt gehouden. Een uitstekende locatie waar we vanuit onze infokraam het publiek benaderen. We laten zien wat we te bieden hebben als Historische Vereniging met de intentie om meer publiek naar De Vergulde Swaen te trekken, nieuwe leden te werven en tevens om vrijwilligers te vinden die onze gelederen willen komen versterken. Diverse leden komen in het voorbijgaan een praatje maken, de burgemeester laat zich even zien, er worden boeken verkocht en met geïnteresseerde bezoekers gaan we in gesprek. We overhandigen infoflyers met een inschrijfkaart om lid te worden. Verder bieden we diverse boeken te koop aan en voor nieuwe leden is er een boek naar keuze als welkomstgeschenk.

Jammer dat 80% van de Duurzaamheidsmarktbezoekers van buiten Zwijndrecht blijkt te komen. Dat zet niet veel zoden aan de dijk. Als ik een dag later, op de zondagmiddag, even in De Swaen moet zijn zit daar een mevrouw waar ik die zaterdag uitgebreid mee gesproken heb. Ze kende De Vergulde Swaen eerder niet, kwam kennis maken en was meteen enthousiast. Misschien wordt ze wel vrijwilligster en voor de nieuwe expositie *Blik op het verleden* biedt ze spontaan diverse blikken in bruikleen aan. Leuk alsnog deze positieve reactie te krijgen; alle beetjes helpen en dat is de bedoeling. Daar staan we voor.

Klazien Odekerken.

HVZ lezingen en presentaties herfst 2017

Vanaf de zomervakantie tot en met november 2017 zijn wij als HVZ op diverse fronten actief geweest waar het betreft het verzorgen van lezingen en presentaties. Op deze en de volgende pagina vindt u een overzicht van enkele van de georganiseerde bijeenkomsten. Zoals uit deze opsomming mag blijken proberen wij als HVZ onze achterban te bedienen met informatie over een zeer gevarieerd en uiteenlopend aantal onderwerpen. Sommige activiteiten komen jaarlijks terug op de agenda, anderen sluiten aan bij de actualiteit en er zijn ook optredens mogelijk op verzoek.

➔ 6 september 2017 Koffie met ... in de bibliotheek.

Met enige regelmaat verzorgt de bibliotheek in Zwijndrecht lezingenochtenden onder het thema *Koffie met...* Wij accepteerden als HVZ graag de uitnodiging om op woensdag 6 september een lezing te verzorgen over de monumenten in Zwijndrecht, een presentatie die werd verzorgd door Leo van Namen. Aan de orde kwamen de (weinig) rijksmonumenten die Zwijndrecht bezit, waarnaast vooral de aandacht werd gericht op het onlangs tot stand gekomen beleid inzake gemeentelijke monumenten. Op pagina 4 kunt u m.b.t. dit onderwerp de meest actuele ontwikkelingen lezen. De koffieochtend in de bibliotheek werd een interessante sessie, waarbij het ruim toegestroomde publiek van circa 40 personen interactief deelnam aan de discussie.

Koffie met ...
Leo van Namen

woensdag 6 september
10.30 - 12.00 uur
Bibliotheek Walburg Zwijndrecht
www.debibliotheekaanzet.nl

alles over
monumenten
in
Zwijndrecht

de Bibliotheek
AanZet

➔ **14 september en 13 oktober 2017, presentaties Hervormde en Katholieke kerk.**

Op de genoemde data verzorgde Jan van Dalen presentaties over Oud Zwijndrecht in respectievelijk het wijkgebouw Eltheto en de RK-kerk. De eerste presentatie betrof een ouderenmiddag van de hervormde kerk, de tweede middag was een bijeenkomst van de KBO (Katholieke Bond voor Ouderen). Op beide middagen werden diaserie's getoond van oud-Zwijndrechtse taferelen, hetgeen bij veel van de aanwezigen tal van herinneringen opriep. Wij geven als HVZ graag gehoor aan uitnodigingen om op middagen als deze op te treden. Afhankelijk van de beschikbaarheid van (bestuurs) leden die deze presentaties kunnen verzorgen, zal op dergelijke uitnodigingen positief worden gereageerd.

➔ **11 oktober 2017 lezing Marianne, de vergeten prinses van Oranje.**

Tegen het einde van de looptijd van de expositie over prinses Marianne heeft Kees van der Leer op 11 oktober een lezing over deze markante persoonlijkheid gehouden. Er werd een beeld gegeven van haar leven en bezittingen in Nederland, Duitsland en Polen. Haar kunstzinnigheid, collectie schilderijen en eigen museum, waren zeer opmerkelijk, evenals haar creativiteit, zakelijke inzichten en bovenal haar liefdadigheid. In de discussie kwam naar voren dat het toch wel opvallend is dat deze controversiële prinses zo ruim de gelegenheid kreeg zich op allerlei fronten te manifesteren. Een bezoek aan de expositie én de lezing gaven een compleet en interessant beeld van deze *vergeten Oranje*. Met de uitverkochte lezingzaal en een bezoekersaantal van meer dan 850 op de expositie, kijken we terug op geslaagde activiteiten.

➔ **8 en 22 november 2017, lezingen beeldende kunsten in de 20e eeuw**

Voor alweer het vierde seizoen op rij verzorgde Hans Brouwer dit najaar een tweetal lezingen over de kunsthistorie. De lezingen gaven een interessant overzicht van de ontwikkelingen in de beeldende kunst in de vorige eeuw, met als kantelpunt de tweede wereldoorlog, waarna alle bestaande verworvenheden in en van de kunst over boord werden gezet. Zoals we van hem gewend zijn wist Hans, als gepensioneerde leraar tekenen, handvaardigheid en kunstgeschiedenis, ook dit jaar zijn publiek weer te boeien. Het aantal aanmeldingen voor de presentaties was aanvankelijk best wel goed, maar *seizoensinvloeden* zoals griep e.d. zorgde voor een flink aantal afmeldingen, zodat de zaal op de tweede avond wat minder vol was dan gebruikelijk. Dit laat echter onverlet dat wij uitkijken naar 2018 waar het optreden van Hans hopelijk het eerste lustrum zal bereiken.

➔ **15 november 2017, lezing Luther leeft nog ...**

In de periode oktober/november werden er door het Cultuurpodium Zwijndrecht (CPZ) verschillende activiteiten geïnitieerd omdat het op 31 oktober 2017 500 jaar geleden was dat de Reformatie begon, de dag waarop Luther zijn 95 stellingen aan de slotkapel in Wittenberg spijkerde. Het verzoek van het CPZ aan de HVZ een bijdrage aan het project te leveren honoreerden wij graag met de organisatie van de lezing *Luther leeft nog...*, gepresenteerd door René van den Berg. Doordat bij verschillende van de aanwezigen een behoorlijke basiskennis over Luther en de historie aanwezig bleek, ontstond er spontaan een inhoudelijke en interactieve discussie met de spreker. Tal van historische feiten kwamen aan de orde, zoals de aanleiding tot de Reformatie, het verzet van de RK-kerk, de kerkelijke en rijksban voor Luther, gelovigen op de brandstapel en de relatie met overige groeperingen zoals de islam en het jodendom. De keuze van het onderwerp bleek een schot in de roos, de belangstelling was groot, waardoor we helaas in een aantal gevallen nee moesten verkopen.

René van den Berg tijdens zijn presentatie.

Colofon

De Vergulde Swaen Mededelingenkrant is een uitgave van, voor en door leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor de Oudheidkamer. Verschijnt (minstens) 3x per jaar. Overname van tekst en beeld is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

ISSN: 1571 - 9766. Oplage: 750 exemplaren. Kopij inleveren voor volgende uitgave: uiterlijk 1 februari 2018.

Redactieadres: Rotterdamseweg 55, 3332 AC Zwijndrecht of via e-mail: info@swaen.org. De *Vergulde Swaen* is geopend elke woensdag en zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur en 's zondagsmiddags van 14.00 tot 17.00 uur. Informatie en reserveringen: Telefoon 078 - 612 56 81 info@swaen.org